

prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Central (jud: V. Craveț)
instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud: S. Procopciuc, N. Chircu, E. Grumeza)

ÎNCHEIERE

08 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Corina Samson, reprezentată de avocatul Virgiliu Rusu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Corina Samson împotriva lui Veaceslav Samson, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Drochia cu privire la decăderea din drepturile părintești, împotriva deciziei din 01 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t a ț ă :

La 23 mai 2018, Corina Samson a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Veaceslav Samson, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Drochia, prin care a solicitat decăderea din drepturile părintești a lui Veaceslav Samson față de copilul minor, XXXXX.

În motivarea acțiunii a indicat că la 17 aprilie 2010 părțile au încheiat căsătoria, iar la data de XXXXX s-a născut fiica XXXXX.

Reclamanta a specificat că relațiile familiare s-au înrăutățit până la nașterea copilului, deoarece pârâtul ducea un mod de viață privat, pleca și venea în familie când dorea. Relațiile s-au destrămat definitiv după organizarea cumătriei copilului.

A specificat că prin hotărârea Judecătoriei Drochia din 13 noiembrie 2014 căsătoria a fost desfăcută și a fost stabilit domiciliul copilului cu mama, iar din contul pârâtului în beneficiul reclamantei s-a dispus încasarea pensiei de întreținere a copilului minor în sumă bănească fixă de 850 de lei lunar.

Totodată, reclamanta a învederat că după destrămarea familiei pârâtul nu a mai vizitat copilul și a achitat pensie de întreținere a copilului minor aproximativ 6 luni, apoi a inițiat un proces civil patrimonial prin care a revindecat investiții în gospodăria părinților reclamantei și partajul bunurilor mobile, acționându-i și pe ei în judecată. Drept urmare, pentru a exclude părinții din inconvenientele judiciare, reclamanta a încheiat cu pârâtul o tranzacție de împăcare, în rezultatul căreia

pârâtul a refuzat la pretențiile patrimoniale, iar costul acestora a fost calculat în contul pensiei de întreținere a copilului.

A menționat că încă din anul 2015 pârâtul a refuzat acordarea oricărui sprijin material copilului său, peste obligațiile stinse prin încheierea de aprobare a tranzacției de împăcare din 14 aprilie 2015, mai mult nu s-a interesat nici chiar de sănătatea copilului, deținând drepturile părintești doar declarativ, nu se află în preajma lui, nu participă în nici un mod la educarea fiicei, de asemenea, pârâtul nici măcar nu a telefonat copilul de ziua de naștere, sau cu ocazia altor evenimente importante din viața copilului.

Reclamanta a afirmat că conform raportului de constatare a Serviciului de asistență psihopedagogică din 23 mai 2018, în accepțiunea copilului tatăl nu este considerat membru al familiei, fetița nu-l cunoaște, nu l-a văzut niciodată, el nu a venit la ziua ei de naștere acolo unde au fost prezente toate rudele.

A menționat că de educația copilului și întreținerea se preocupă doar ea, specificând că muncește oficial în Italia, unde beneficiază de un salariu decent, iar în absența sa, drepturile de tutore asupra copilului le exercită mama acesteia, Rotari Silvia.

Reclamanta a considerat că menținerea calității de părinte într-o manieră doar declarativă prejudiciază interesele copilului, care devenind major și posedând capacitate deplină de exercițiu va fi obligat prin lege să acorde întreținere materială părintelui său nevoiaș, care actualmente este departe de onorarea unor asemenea obligații în raport cu copilul său. Totodată lipsa continuă a tatălui și ne dorința lui de a participa la educarea copilului, creează dificultate atunci când autoritățile cer să fie luate hotărâri de ambii părinți în chestiuni ce țin de interesul suprem al copilului, realizarea drepturilor părintești fiind posibilă doar la interpretarea mamei.

Prin hotărârea Judecătorei Drochia, sediul Central din 07 martie 2019 acțiunea înaintată de Corina Samson a fost respinsă.

Invocând netemeinica hotărârii primei instanțe, la 11 martie 2018 și 20 iunie 2019, Corina Samson a depus cerere de apel, prin care a solicitat casarea integrală a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral cu încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin decizia din 01 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți s-a respins apelul declarat de Corina Samson și reprezentantul acesteia, avocatul Virgiliu Rusu, și s-a menținut hotărârea Judecătorei Drochia, sediul Central din 07 martie 2019, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Corina Samson împotriva lui Veaceslav Samson, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Drochia cu privire la decăderea din drepturile părintești.

Pentru a decide astfel, instanța de apel, prin prisma art. 48 din Constituția Republicii Moldova, art. 58, 67, 68, 74 din Codul familiei, a considerat neîntemeiat apelul declarat, concluzionând în sensul menținerii hotărârii primei instanțe.

Colegiul civil a învederat că principiul interesului superior al copilului reprezintă mesajul fundamental al Convenției internaționale cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, iar implementarea lui – o obligație de prim ordin pentru statele membre care au ratificat-o. Conform art. 3 alin. (1) din Convenția internațională cu privire la drepturile copilului, în toate acțiunile care privesc copiii, întreprinse de instituțiile

de asistență socială publice sau private, de instanțele judecătorești, autoritățile administrative sau organele legislative, interesele copilului vor prevala.

Reținând prevederile art. 67 din Codul familiei, Colegiul a menționat că acesta expres prevede cazurile în care părinții pot fi decăzuți din drepturile părintești. În sensul normei enunțate se va ține cont de faptul că, decăderea din drepturile părintești este o sancțiune care poate fi aplicată față de părinții care din culpă gravă nu-și îndeplinesc obligațiunile față de copii sau fac abuz de drepturile părintești.

Totodată, Colegiul a considerat necesar a preciza și faptul că neexercitarea corespunzătoare a drepturilor părintești trebuie să aibă o anumită gravitate pentru a atrage sancțiunea decăderii, astfel că nu orice atitudine sau comportament necorespunzător al părinților conduce la decăderea din drepturile părintești.

În acest sens, Colegiul a menționat că interesul copilului trebuie să primeze față de orice alte considerente, motiv pentru care numai un comportament părintesc nedemn poate priva persoana, în interesul superior al copilului, de drepturile sale părintești (hotărârea CEDO din 28 septembrie 2004, cauza Sabou și Pîrcălob c. României).

Prin urmare, instanța de apel a specificat că decăderea din drepturile părintești conform art. 67 Codul familiei este sancțiunea cea mai gravă prevăzută, care se aplică în situații excepționale, când nu mai există nici o perspectivă de remediere a relațiilor dintre părinte și copil, când relația dintre aceștia ar pune în pericol spiritul copilului, ar crea obstacole serioase dezvoltării psihice și fizice a copilului, respectiv, decăderea din drepturile părintești este o sancțiune foarte drastică, ea necesită a fi aplicată față de părinți numai după ce se va constata că alte măsuri luate față de părinții ce nu-și onorează obligațiile nu au dat nici un efect.

De altfel, Colegiul a specificat că apelanta nu a confirmat prin probe plauzibile eschivarea de la exercitarea obligațiilor părintești a intimatului, inclusiv de la plata pensiei de întreținere. Eschivarea de la exercitarea obligațiilor părintești presupune neexecutarea obligațiilor părintești intenționat.

Ce ține de Avizul Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei Drochia privind decăderea din drepturile părintești a lui Veaceslav Samson în privința copilului minor XXXXX, Colegiul l-a considerat ca fiind irelevant, în cazul în care după cum rezultă din Avizul nominalizat la data de 04 septembrie 2018 intimatul Veaceslav Samson personal s-a adresat cu o cerere prin care a solicitat stabilirea unui grafic de întrevedere cu copilul minor, fapt ce confirmă că intimatul dorește să participe la educarea copilului său minor.

La caz, Colegiul a mai reținut că lipsirea intimatului de drepturile părintești fără motive temeinic justificate, care sunt expres prevăzute de lege, ar constitui în sine o lezare a dreptului intimatului la respectarea vieții private și de familie, garantat de Constituția RM.

La 27 decembrie 2019, Corina Samson, reprezentată de avocatul Virgiliu Rusu, prin intermediul oficiului poștal, a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că instanțele de judecată au interpretat eronat normele de drept material, ceea ce a dus la soluționarea greșită a cauzei,

precum și probele prezentate, iar erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Totodată, în susținerea recursului s-au indicat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând totodată conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanțele de judecată a normelor legale aplicabile speței.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la 01 octombrie 2019.

Materialele cauzei atestă expedierea participanților la proces a copiei deciziei motivate prin scrisoarea de însoțire din 01 noiembrie 2019 (f.d. 147), recepționată de recurentă la data de 07 noiembrie 2019, fapt confirmat prin avizul de recepție (f.d. 152).

Astfel, recursul declarat la 27 decembrie 2019, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 01 iunie 2020, prin scrisoarea de însoțire nr. 2ra-953/20, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatilor copia cererii de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței timp de o lună de la data recepționării (f.d. 174).

Conform avizelor de recepție, copia recursului a fost recepționată la 09 iunie 2020 de către intimatul Veaceslav Samson (f.d. 175) și la 05 iunie 2020 de Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Drochia (f.d. 176), ultima depunând la 29 iunie 2020, prin intermediul poștei electronice, referință, prin care și-a expus opinia vis-a-vis de recursul declarat.

Alte referințe la cererea de recurs, în temeiul art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, până la data judecării recursului nu au parvenit.

Examinând temeiurile recursului declarat de Corina Samson, reprezentată de avocatul Virgiliu Rusu, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul ca inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei

sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Corina Samson, reprezentată de avocatul Virgiliu Rusu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432, alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de Corina Samson, reprezentată de avocatul Virgiliu Rusu, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Corina Samson, reprezentată de avocatul Virgiliu Rusu, împotriva deciziei din 01 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat